

INSOLVENCE SUBJEKTŮ FINANČNÍHO TRHU

Sektorové zákony

- **Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách**
- **Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech**
- **Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (do 31.12.2013 zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování)**
- **Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu**
- **Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví**
- **Zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření**
- **Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření**

Licence / povolení k činnosti

- ČNB uděluje **licenci / povolení k činnosti** – pojmový znak subjektů finančního trhu
- **Zánik licence / povolení k činnosti**
  - na základě **sankčního odnětí** povolení nebo licence,
  - na základě **odnětí povolení nebo licence na žádost** subjektu finančního trhu,
  - jako důsledek **rozhodnutí subjektu finančního trhu o svém zrušení a zániku** podle § 68 obchodního zákoníku / § 168 odst. 2 nového občanského zákoníku,
  - jako důsledek **rozhodnutí subjektu finančního trhu, že nadále nebude vykonávat činnost**, k níž je povolení nebo licence třeba,
  - **uplynutím doby**, na kterou byl subjekt finančního trhu zřízen.
- **Následně:**
  - **Vstupuje do likvidace**
  - **Nevstupuje do likvidace**
  - **Vypořádání závazků subjektu finančního trhu vůči třetím osobám**(dle typu subjektu finančního trhu např. vypořádání zákaznického majetku či vyplacení podílů podílníkům) pod dohledem ČNB

Vztah zániku povolení / licence subjektu finančního trhu a zrušení subjektu finančního trhu

Zánik povolení / licence subjektu finančního trhu	Zrušení subjektu finančního trhu
Na základě sankčního odnětí povolení / licence	s likvidací
	subjekt se neruší, ale může dále existovat jako běžná obchodní společnost
Na základě odnětí povolení / licence na žádost subjektu finančního trhu	s likvidací
	subjekt se neruší, ale může dále existovat jako běžná obchodní společnost
Na základě rozhodnutí subjektu finančního trhu o svém zrušení	s likvidací
	bez likvidace – zánik povolení / licence dnem výmazu subjektu finančního trhu z obchodního rejstříku
Na základě rozhodnutí subjektu finančního trhu, že nadále nebude vykonávat činnost, k níž je povolení / licence třeba	subjekt se neruší, ale dále existuje jako běžná obchodní společnost – dohled České národní banky nad vypořádáním závazků vůči třetím osobám
Uplynutím doby, na kterou byl subjekt finančního trhu zřízen	s likvidací

Důsledky zániku licence / povolení k činnosti

Zrušení subjektu finančního trhu ex lege:

- **Spořitelní a úvěrní družstvo** - § 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech
- **Samosprávný investiční fond** - § 554 odst. 2 zákona o investičních společnostech a investičních fondech
- **Pojišťovna, zajišťovna** - § 116 odst. 3 zákona o pojišťovnictví
- **Penzijní společnost** - § 152 odst. 5 zákona o doplňkovém penzijním spoření

ÚVĚROVÉ INSTITUCE

Banka

Banka

- akciová společnost se sídlem v ČR, která **přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry**
- má k výkonu těchto činností **bankovní licenci** udělenou ČNB
- § 1 odst. 1 zákona o bankách

Zánik bankovní licence

- § 7a odst. 1 zákona o bankách – **bankovní licence zaniká dnem,**
- kterým nabývá **právní moci rozhodnutí o odnětí licence,**
  - ke kterému se **banka zrušuje,** pokud se zrušuje s likvidací,
  - od kterého **podle rozhodnutí valné hromady dosavadní banka nadále nebude vykonávat činnost,** ke které je třeba licence,
  - **výmazu banky z obchodního rejstříku,** pokud zaniká bez likvidace,
  - ke kterému nabylo **právní moci rozhodnutí o zákazu činnosti banky** na území České republiky podle jiného právního předpisu.
- V souladu s § 7a odst. 3 zákona o bankách **nesmí banka ode dne zániku bankovní licence přijímat vklady a poskytovat úvěry** a provozovat další činnosti, **s výjimkou těch, které jsou nezbytné k vypořádání jejích pohledávek a závazků.** Do doby, než vypořádá své pohledávky a závazky, **se považuje za banku podle zákona o bankách.**
- Zánik bankovní licence **nemá za následek zrušení a zánik subjektu**

Odnětí bankovní licence

- **Sankční** – § 34 zákona o bankách
  - ČNB odejme bankovní licenci:
    - přetrvávání závažných nedostatků v činnosti banky
    - úpadek banky (x § 6 odst. 2 písm. a) insolvenčního zákona)
    - výše kapitálu banky
  - ČNB může odejmout bankovní licenci:
    - banka do 12 měsíců ode dne udělení bankovní licence nezačala činnost
    - po dobu 6 měsíců nepřijímá vklady od veřejnosti nebo neposkytuje úvěry
    - žadatel v žádosti o bankovní licenci uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel podstatné údaje nezbytné pro posouzení žádosti o udělení bankovní licence
- **Na vlastní žádost** – neupraveno – podle § 7a odst. 1 písm. d) zákona o bankách zaniká bankovní licence dnem, od kterého podle rozhodnutí valné hromady dosavadní banka nadále nebude vykonávat činnost, ke které je třeba bankovní licence.
- § 35 odst. 2 zákona o bankách – ode dne PM rozhodnutí o odnětí bankovní licence **nesmí dotčená PO přijímat vklady a poskytovat úvěry** a provozovat další činnosti s výjimkou těch, které jsou nezbytné k **vypořádání jejích pohledávek a závazků**; do ukončení vypořádání **se považuje za banku** podle zákona o bankách

Spořitelní a úvěrní družstva

Spořitelní a úvěrní družstvo

- družstvo se sídlem v ČR, kterému ČNB udělila **povolení k přijímání vkladů od jeho členů a k poskytování úvěrů jeho členům** (§ 1 odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)
- není bankou a jeho podnikání se nepovažuje za provozování živnosti (§ 1 odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

Zánik povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo

- **dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí povolení (§ 2a odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)**
- **dnem zrušení spořitelního a úvěrního družstva**
- **ke dni zápisu změny právní formy spořitelního a úvěrního družstva na akciovou společnost, tj. pokud ČNB k takové přeměně udělila souhlas a současně rozhodla o udělení bankovní licence (§ 28g odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)**

Odnětí povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo

- **Sankční – § 28g zákona o spořitelních a úvěrních družstvech**
  - ČNB odejme povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo:
    - při přetrvávání závažných nedostatků v činnosti spořitelního a úvěrního družstva. kapitálová přiměřenost spořitelního a úvěrního družstva (§ 28g odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)
  - ČNB může povolení odejmout (§ 28g odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech):
    - spořitelní a úvěrní družstvo nezačalo podnikat do 12 měsíců ode dne udělení povolení
    - po dobu 6 měsíců nepřijímá vklady od členů nebo jim neposkytuje úvěry
    - žadatel v žádosti o povolení uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel podstatné údaje nezbytné pro posouzení této žádosti.
- **Na vlastní žádost – neupraveno**
- Na základě § 28h odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech nesmí dotčená právnická osoba ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí povolení **přijímat vklady a poskytovat úvěry** a provozovat další činnosti s výjimkou těch, které jsou nezbytné k **vypořádání jejích pohledávek a závazků**.
- Dnem nabytí PM rozhodnutí o odnětí povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo se **spořitelní a úvěrní družstvo zrušuje** (§ 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

ZRUŠENÍ A ZÁNİK SUBJEKTŮ FINANČNÍHO TRHU

Zrušení a zánik subjektů finančního trhu

- Jeden z **důvodů zániku povolení nebo licence** subjektu finančního trhu
- V některých případech **důsledek zániku povolení nebo licence** subjektu finančního trhu (DZ, samosprávný IF, pojišťovna, zajišťovna, PS)
- **Právnícká osoba se zrušuje** (§ 168 odst. 1 nového občanského zákoníku):
  - **právním jednáním** – rozhodnutím příslušného orgánu právnické osoby o jejím dobrovolném zrušení,
  - **uplynutím doby,**
  - **rozhodnutím orgánu veřejné moci,**
  - **dosažením účelu,** pro který byla ustavena,
  - **z dalších důvodů** stanovených zákonem.
- **Likvidace** → v případě, že z právního jednání o zrušení právnické osoby nevyplývá, zda je zrušena s likvidací nebo bez likvidace, podle § 169 odst. 2 nového občanského zákoníku platí, že je **zrušena s likvidací.**

Subjekty finančního trhu v likvidaci / v konkurzu

Ke dni 30.9.2014	v likvidaci	v konkurzu
Banky	2	11
Spořitelní a úvěrní družstva	8	17
Investiční společnosti	5	-
Investiční fondy	12	2
Obchodníci s cennými papíry	-	4
Pojišťovny	1	2
Zajišťovny	-	-
Penzijní společnosti	1	-

Obecná úprava likvidace

- § 187 a násl. nového občanského zákoníku
- **Účel likvidace:** vypořádat majetek zrušené právnické osoby (**likvidační podstatu**), vyrovnat dluhy věřitelům a podle zákona naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplyne z likvidace (**likvidační zůstatek**)
- Právnická osoba **vstupuje do likvidace** dnem, kdy je zrušena nebo prohlášena za neplatnou
- **Název** s dodatkem „v likvidaci“

Obecná úprava likvidace

- **Povolání likvidátora** – v případech rozhodnutí právnické osoby o svém dobrovolném zrušení povolá právnické osobě likvidátora při vstupu do likvidace **její příslušný orgán**. Likvidátorem může být jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu.
- **Jmenování likvidátora** - ke jmenování likvidátora je příslušný **soud**. Právnické osobě, která vstoupila do likvidace, aniž byl povolán likvidátor, jmenuje likvidátora i bez návrhu soud. Soud rovněž jmenuje likvidátora v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby.

Likvidátor

- Likvidátor nabývá okamžikem svého povolání **působnosti statutárního orgánu**. Za řádný výkon funkce odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu (§ 193 NOZ)
- Činnost likvidátora může **sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace** (§ 196 odst. 1 NOZ)
- Likvidátora, který řádně neplní své povinnosti, **odvolá soud** na návrh osoby, která o tom osvědčí právní zájem. Soud zároveň jmenuje nového likvidátora (§ 191 NOZ)
- Likvidátorovi určuje **odměnu** a způsob její výplaty ten, kdo jej povolal (§ 195 NOZ)
- **Základní povinnosti likvidátora:**
  - likvidátor oznámí vstup právnické osoby do likvidace všem známým věřitelům a toto oznámení zveřejní v Obchodním věstníku společně s výzvou pro věřitele, aby ve stanovené lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce, přihlásili své pohledávky (§ 198 NOZ)
  - likvidátor sestaví ke dni vstupu právnické osoby do likvidace zahajovací účetní rozvahu a soupis jmění (§ 199 NOZ)
  - povinnost likvidátora podat bez zbytečného odkladu insolvenční návrh, zjistí-li v průběhu likvidace, že je právnická osoba v úpadku (§ 200 NOZ + § 98 insolvenčního zákona)
- **Povinnosti likvidátora související s ukončením likvidace:**
  - likvidátor vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace, v níž uvede, jak bylo naloženo s likvidační podstatou a případně též návrh na použití likvidačního zůstatku. Ke stejnému dni likvidátor sestaví účetní závěrku → dokumenty likvidátor předloží ke schválení tomu, kdo jej povolal do funkce (§ 205 NOZ)

Likvidátor

- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**
  - lze dovodit z § 159 odst. 1 NOZ → kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale ten, kdo není této péči řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.
  - Podle § 152 odst. 2 NOZ se „členem voleného orgánu“ rozumí fyzická osoba, která je členem voleného orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána. Tato osoba musí být plně svéprávná.
- **Pravidlo péče řádného hospodáře s aplikací pravidla podnikatelského úsudku** je obsaženo rovněž v zákoně o obchodních korporacích (§ 51 ZoOK)
- x § 348 ZISIF → **likvidátor investiční společnosti, investičního fondu** je povinen vykonávat svou funkci **s odbornou péčí** (x správní delikt → pokuta)

Zrušení a likvidace banky

- § 36 zákona o bankách
- § 7a odst. 1 písm. b) zákona o bankách dnem zrušení banky s likvidací zaniká bankovní licence

Likvidátor banky

- **Jmenování**
  - **fyzická osoba** (§ 8 odst. 9 ZoB)
  - ne osoba, která má nebo měla zvláštní vztah k bance, která je nebo v posledních 5 letech byla auditorem banky nebo se jakýmkoli způsobem na auditu v bance podílela.
  - jmenuje a odvolává **soud na návrh ČNB**. O návrhu ČNB soud rozhodne do 24 hodin od podání návrhu
- **Odměna**
  - **stanoví ČNB** s přihlédnutím k rozsahu činnosti likvidátora
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**
  - primárně **z majetku likvidovaného subjektu**
  - v případě, že majetek likvidovaného subjektu nepostačuje, právní předpisy upravují další postup
  - k provedení NOZ bylo vydáno **nařízení vlády č. 351/2013 Sb.**, kterým se určuje **výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob** → jsou-li odměna a hotové výdaje náležející likvidátorovi jmenovanému soudem hrazeny **státem**, vyplácí tyto částky soud, který odměnu likvidátora určil
- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**

Zrušení a likvidace spořitelního a úvěrního družstva

- § 13 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech
- § 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech → spořitelní a úvěrní družstvo se **zrušuje dnem nabytí právní moci rozhodnutí ČNB o odnětí povolení** k činnosti spořitelního a úvěrního družstva

Likvidátor spořitelního a úvěrního družstva

- **Jmenování**
  - **fyzická nebo právnická osoba** splňující podmínky důvěryhodnosti a odborné způsobilosti podle § 2a odst. 5 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a která nemá nebo neměla ke spořitelnímu a úvěrnímu družstvu zvláštní vztah
  - v posledních 5 letech prováděla audit nebo se jinak podílela na zpracování a vedení účetnictví spořitelního a úvěrního družstva
  - jmenuje a odvolává **soud na návrh ČNB**. O návrhu ČNB soud rozhodne do 24 hodin od podání návrhu. Usnesení se dne, kdy bylo vydáno, vyvěsí na úřední desce soudu
- **Odměna**
  - výši odměny likvidátora a její splatnost **stanoví ČNB** s přihlédnutím k rozsahu činnosti likvidátora.
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny likvidátora spořitelního a úvěrního družstva**
  - primárně **z majetku spořitelního a úvěrního družstva**
  - v případě, že majetek spořitelního a úvěrního družstva nepostačuje na vyplacení náhrady hotových výdajů likvidátora a odměny likvidátora, vyplatí částky připadající na odměnu likvidátora a na jeho hotové výdaje **ČNB**, které tím vznikne pohledávka za spořitelním a úvěrním družstvem ve výši vyplacených částek
- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**

SUBJEKTY KAPITÁLOVÉHO TRHU

Investiční fond

- **Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech** – úč. 19.8.2013
- ZISIF neobsahuje na rozdíl od předchozí právní úpravy definici investičního fondu, ale **definuje až jednotlivé typy investičních fondů**
(dříve dle § 64 odst. 1 zákona o kolektivním investování → právnická osoba v právní formě akciové společnosti, jejímž předmětem podnikání je kolektivní investování a která má povolení ČNB k činnosti investičního fondu)
- **Dělení:**
  - Z hlediska sídla: **investiční fondy x zahraniční investiční fondy**
  - Z hlediska právní formy: **investiční fondy s právní osobností x investiční fondy bez právní osobnosti**
  - Z hlediska okruhu investorů: **fondy kolektivního investování x fondy kvalifikovaných investorů**
- **Rozšíření přípustných právních forem**
- **Obhospodařovatel, administrátor**

Povolení k činnosti investičního fondu

- § 480 ZISIF – **povolení k činnosti samosprávného investičního fondu** – uděluje ČNB
- § 554 odst. 2 ZISIF – ten, komu bylo **odňato povolení k činnosti samosprávného investičního fondu**, a kdo je akciovou společností s proměnným kapitálem nebo komanditní společností na investiční listy nebo fondem kolektivního investování **se zrušuje s likvidací a jeho likvidátora jmenuje ČNB**

Investiční fondy

Dělení z hlediska právní osobnosti	bez právní osobnosti		podílový fond	otevřený	
					uzavřený
			svěřenský fond		
	s právní osobností		samosprávný investiční fond		právnícká osoba
investiční fond s právní osobností, který má individuální statutární orgán, jímž je právnická osoba oprávněná obhospodařovat tento investiční fond			právnícká osoba		

Dělení z hlediska okruhu investorů

<p>fondy kolektivního investování</p>	<p>standardní</p>	<p>právnícká osoba – akciová společnost</p>	
		<p>podílový fond</p>	<p>otevřený</p>
			<p>uzavřený</p>
		<p>podílový fond nebo akciová společnost s proměnlivým základním kapitálem</p>	
	<p>speciální</p>	<p>právnícká osoba – akciová společnost</p>	
		<p>podílový fond</p>	<p>otevřený</p>
			<p>uzavřený</p>
		<p>podílový fond nebo akciová společnost s proměnlivým základním kapitálem</p>	
<p>fondy kvalifikovaných investorů</p>	<p>právnícká osoba</p>		
	<p>podílový fond</p>	<p>otevřený</p>	
		<p>uzavřený</p>	
	<p>svěřenský fond</p>		
	<p>kvalifikovaný fond rizikového kapitálu (EuVECA)</p>		
	<p>kvalifikovaný fond sociálního podnikání (EuSEF)</p>		

Zrušení a likvidace investičního fondu s právní osobností

- § 361 ZISIF obdobné použití ustanovení upravujících zrušení investiční společnosti
- **Zrušení:**
  - **rozhodnutím soudu** – likvidátora jmenuje na návrh ČNB soud
  - **rozhodnutím příslušného orgánu investičního fondu** s právní osobností
  - **uplynutím doby**, na kterou byl založen
    - příslušný orgán investičního fondu s právní osobností rozhodne o podání žádosti o jmenování likvidátora ČNB bez zbytečného odkladu po rozhodnutí o zrušení s likvidací či nejpozději 2 měsíce před uplynutím doby, na kterou byl investiční fond s právní osobností založen

Likvidátor investičního fondu s právní osobností

- **Jmenování**
  - osoba způsobilá být členem statutárního orgánu (§ 189 NOZ) → plně svéprávná (§ 152 odst. 2 NOZ)
  - dle § 350 ZISIF jmenuje ČNB, která není vázána osobou navrhouvanou investičním fondem s právní osobností v podané žádosti
- **Odměna**
  - **vyhláška ČNB č. 474/2013 Sb., o odměně likvidátora, nuceného správce a insolvenčního správce některých poskytovatelů služeb na kapitálovém trhu a o náhradě jejich hotových výdajů**
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**
  - primárně z majetku investičního fondu s právní osobností, pokud nepostačuje, vyplatí je **stát**
  - vyhláška č. 474/2013 Sb.
- **Povinnost likvidátora jednat s odbornou péčí (x porušení je **správní delikt/přestupek** → sankce: pokuta do 10 mil. Kč – podnikající FO, do 5 mil. Kč – FO)**

Podílový fond

- Nově **typ investičního fondu**
- § 102 a násl. ZISIF
- **Nemá právní osobnost, ale je tvořen jměním**
  - **Otevřený**
  - **Uzavřený**
- Vlastnické právo k majetku v podílovém fondu náleží společně všem **podílníkům**, a to v poměru podle hodnoty jimi vlastněných **podílových listů**
- Vlastnická práva k majetku v podílovém fondu vykonává vlastním jménem na účet podílového fondu jeho **obhospodařovatel**
- § 531 ZISIF – ČNB uděluje **povolení pro účely označení podílového fondu**
- **zaniká** dnem výmazu ze seznamu podílových fondů vedeného ČNB
- § 114 ZISIF – **pravidlo odděleného účetnictví pro jednotlivé podílové fondy**

Zrušení a likvidace podílového fondu

- § 376 ZISIF
- **obhospodařovatel** podílového fondu **zpeněží majetek** v podílovém fondu a splní jeho dluhy **ve lhůtě 6 měsíců** ode dne zrušení podílového fondu
- **administrátor** podílového fondu pak **vyplatí podílníkům jejich podíly** na likvidačním zůstatku **do 3 měsíců** ode dne zpeněžení majetku v podílovém fondu
- za předpokladu, že jsou naplněny podmínky pro náhradní splnění podle občanského práva, složí se v souladu s § 377 ZISIF podíl na likvidačním zůstatku do **soudní úschovy**
  - v případě, že soudní poplatek za návrh na zahájení řízení o úschově převyšuje částku, která má být do soudní úschovy složena, podíl na likvidačním zůstatku se do soudní úschovy nesloží a případně přímo státu

Investiční společnost

- **právnícká osoba** ve formě akciové společnosti se sídlem v ČR
- na základě **povolení uděleného ČNB** oprávněna
  - **obhospodařovat** investiční fond nebo zahraniční investiční fond
  - popřípadě **provádět administraci** investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu
  - nebo vykonávat **další činnosti** – portfolio management, úschova a správa investičních nástrojů, investiční poradenství

Zrušení a likvidace investiční společnosti

- § 345 a násl. ZISIF
- **Zrušení:**
  - **rozhodnutím soudu** – likvidátora jmenuje na návrh ČNB soud
  - **rozhodnutím příslušného orgánu investiční společnosti**
  - **uplynutím doby**, na kterou byla založena
    - příslušný orgán investiční společnosti rozhodne o podání žádosti o jmenování likvidátora ČNB bez zbytečného odkladu po rozhodnutí o zrušení s likvidací či nejpozději 2 měsíce před uplynutím doby, na kterou byla investiční společnost založena

Likvidátor investiční společnosti

- **Jmenování**
  - osoba způsobilá být členem statutárního orgánu (§ 189 NOZ) → plně svéprávná (§ 152 odst. 2 NOZ)
  - dle § 350 ZISIF jmenuje ČNB, která není vázána osobou navrhouvanou investiční společností v podané žádosti
- **Odměna**
  - vyhláška ČNB č. 474/2013 Sb., o odměně likvidátora, nuceného správce a insolvenčního správce některých poskytovatelů služeb na kapitálovém trhu a o náhradě jejich hotových výdajů
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**
  - primárně z majetku investiční společnosti, pokud nepostačuje, vyplatí je **stát**
  - vyhláška č. 474/2013 Sb.
- **Povinnost likvidátora jednat s odbornou péčí (x porušení je správní delikt/přestupek** → sankce: pokuta do 10 mil. Kč – podnikající FO, do 5 mil. Kč – FO)

Obchodník s cennými papíry

- **zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu**
- **právníká osoba** (akciová společnost nebo společnost s ručením omezeným)
- **poskytuje investiční služby** na základě **povolení ČNB** k činnosti obchodníka s cennými papíry

Zrušení a likvidace, změna předmětu podnikání obchodníka s cennými papíry

- § 18 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu
- **rozhoduje valná hromada obchodníka s cennými papíry, který je akciovou společností, nebo společníci či valná hromada obchodníka s cennými papíry, který je společností s ručením omezeným**
- obchodník s cennými papíry je pak povinen tuto skutečnost neprodleně po rozhodnutí **oznámit ČNB**
- V souladu s § 18 odst. 2 zákona o podnikání na kapitálovém trhu **nesmí** ode dne vstupu obchodníka s cennými papíry do likvidace nebo ode dne změny jeho předmětu podnikání osoba, která vstoupila do likvidace nebo změnila předmět podnikání, **poskytovat investiční služby** a není-li bankou, **může pouze vydat majetek zákazníků a vypořádat své pohledávky a závazky vyplývající z poskytnutých investičních služeb**
- do vypořádání těchto pohledávek a závazků se taková osoba **považuje za obchodníka s cennými papíry**

Likvidátor obchodníka s cennými papíry

- **Jmenování**

- osoba způsobilá být členem statutárního orgánu (§ 189 NOZ) → plně svéprávná (§ 152 odst. 2 NOZ)
- **předchozí schválení osoby likvidátora ČNB** → jako vedoucí osoby obchodníka s cennými papíry.

- **Odměna**

- určuje **příslušný orgán obchodníka s cennými papíry** (§ 195 NOZ)

- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**

- primárně **z majetku likvidovaného obchodníka s cennými papíry**, pro případ, že nepostačuje, právní předpisy další postup neupravují

POJIŠŤOVNY A ZAJIŠŤOVNY

Pojišťovna, zajišťovna

Pojišťovna

- **tuzemská pojišťovna** = právnická osoba (akciová společnost nebo družstvo) se sídlem na území ČR, které bylo ČNB uděleno **povolení k provozování pojišťovací činnosti** podle zákona o pojišťovnictví
- **pojišťovna z jiného členského státu**
- **pojišťovna z třetího státu**

Zajišťovna

- **tuzemská zajišťovna** = právnická osoba (akciová společnost) se sídlem na území ČR, které bylo ČNB uděleno **povolení k provozování zajišťovací činnosti** podle zákona o pojišťovnictví
- **zajišťovna z jiného členského státu**
- **zajišťovna z třetího státu**

Působení na území ČR:

- 1) **tuzemská pojišťovna / zajišťovna** nebo **pojišťovna / zajišťovna ze třetího státu** na základě **povolení ČNB k provozování pojišťovací / zajišťovací činnosti**
- 2) **pojišťovna / zajišťovna z jiného členského státu** na základě **práva zřizovat pobočky a práva dočasně poskytovat služby**

Zrušení a likvidace pojišťovny / zajišťovny

- § 116 odst. 3 zákona o pojišťovnictví:
tuzemská pojišťovna / zajišťovna **se zrušuje a vstupuje do likvidace okamžikem nabytí právní moci rozhodnutí ČNB o odnětí povolení**
- § 123 odst. 5 zákona o pojišťovnictví:
vstup do likvidace nastává teprve dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým ČNB pojišťovně / zajišťovně odňala povolení k provozování pojišťovací / zajišťovací činnosti

Likvidátor pojišťovny / zajišťovny

- **Jmenování**

- **ČNB**

- seznam likvidátorů pojišťoven / zajišťoven

- **fyzická osoba** plně způsobilá k právním úkonům, splňující podmínky důvěryhodnosti a která má vysokoškolské ekonomické nebo právnické vzdělání a praxi

- **právnická osoba** splňující podmínky důvěryhodnosti, kvalifikovanou v oblasti ekonomiky pojišťoven nebo zajišťoven

- ne osoba, která byla nebo je auditorem zrušované pojišťovny / zajišťovny nebo se jakýmkoliv způsobem na auditu podílela, nebo osoba, která je nebo byla v této pojišťovně nebo zajišťovně odpovědným pojistným matematikem nebo správcem, nebo k ní má nebo měla vztah, který by mohl být překážkou řádného výkonu funkce likvidátora

- **Odměna**

- určuje výši odměny likvidátora pojišťovny nebo zajišťovny **ČNB** současně s jeho jmenováním

- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**

- primárně **z majetku likvidované pojišťovny / zajišťovny**, pokud nepostačuje, právní předpisy další postup neupravují

- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**

Specifika úpadku subjektů bez právní osobnosti

- Na finančním trhu jsou bez právní osobnosti 2 subjekty
  - - podílové fondy
  - - podfondy SICAV

Bez právní osobnosti je také svěřenský fond, ale ten nepovažujeme za subjekt finančního trhu

Vždy musí být obhospodařovatel, který figuruje jako statutární orgán

Insolvenční subjektivita

- Novelou Insolvenčního zákona zákonem č. 119/2020 Sb.
- Právní subjektivitu pro účely insolvenčního řízení nabyly podle
- § 388 b InsZ – podílové fondy
- §388 c InsZ – podfondy SICAV

K čemu procesní právní subjektivita?

- Jistota pro investory
- Jistota pro zakladatele
- Jasná pravidla pro další věřitele
- Garance oddělenosti majetku jednotlivých fondů

Kdy může nastat úpadek podílových fondů a podfondů?

- §3 InsZ – vlastní kapitál fondu klesne pod 0.
- Co tvoří vlastní kapitál podílového fondu a podfondu? (viz rozvaha obchodní korporace na straně pasiv)
- Fond tvoří investiční kapitál a zakladatelský kapitál.
- Majetkem fondu je investiční kapitál, tj. kapitál investovaný od investorů ze kterého se hradí fakticky provoz fondů prostřednictvím vstupních, či správcovských poplatků.

Reálná situace

- Fond hospodaří s investičním majetkem(NAV) 100.000.000 Kč
- Vysvětli reálnou situaci, kdy se takový fond (podfond) může dostat do úpadku
- Nejprve je nutné si odpovědět na otázku, co mění objem investičního majetku fondu

Když nastane insolvence fondu

- Povinnosti statutárního orgánu (obhospodařovatele) ?
- Náhrada škody (§ 98 InsZ) – kdo je odpovědný?
- Co zakladatelský majetek (majetek zakladatelů/oprávněných k označení fondu/akcionářů SICAV) ?

otázky

- Vysvětli možnosti náhrady škody dle § 98 a zamysli se nad tím, jak a jestli má pozdě podaný insolvenční návrh vždy vliv na uspokojení věřitelů
- Co reálně může zkonzumovat investiční majetek kromě správcovského poplatku. Jak tedy investice investorů mohou klesnout na 0?
- Kdo a jak zhodnocuje investiční majetek fondů a tím pádem stanovuje hodnotu fondu a od toho odvozených podílových listů nebo investičních akcií?

otázky

- Vysvětli princip pákového efektu při investicích u podílových fondů?
- Najdi a rozděl druhy fondů v ČR podle AKAT.
- Nejrizikovější fondy jsou které?
- Co jsou to realitní fondy a jsou opravdu tak bezrizikové jak uvádí jejich dealeři a zakladatelé?